

Wat is de Staalman Oase

Woonvoorziening de Staalman Oase in Amsterdam Nieuw-West is ontstaan in 2021. Het is een ambulante woonvoorziening in zelfbeheer bij familie, naasten en waar mogelijk de bewoners zelf. Zelfbeheer en autonomie zijn belangrijke uitgangspunten. 30 volwassenen met een verhoogde kwetsbaarheid voor psychose wonen in zelfstandige woningen.

Mannen en vrouwen van verschillende leeftijden, met verschillende opleidingsniveaus en met verschillende culturele achtergronden.

De woonvoorziening bestaat uit tweetal clusters van acht woningen, verder 14 woningen verspreid in de wijk en een gemeenschappelijke ruimte. Alle woningen zijn op loopafstand van de gemeenschappelijke ruimte.

De grote gemeenschappelijke ruimte met een keuken en een tuin vormt het hart van de Staalman Oase. Hier worden bijna dagelijks gezamenlijke activiteiten georganiseerd en als er activiteiten buitenshuis zijn, dan is dit de plaats van waaruit de bewoners vertrekken. Daarnaast ontmoeten bewoners, vrijwilligers, familie, vrienden en persoonlijk begeleiders elkaar daar 7 dagen per week. De sociale contacten en activiteiten bevorderen het herstel¹ van de bewoners; evenzo het delen van ervaringen tussen bewoners en vroegsignalering door andere bewoners. Buurtbewoners die tot dezelfde doelgroep behoren, maar in een eigen woning wonen, kunnen als gast ook gebruik maken van het gemeenschappelijke aanbod. Er zijn altijd zo'n 3 à 4 gasten.

De woonvoorziening is ontwikkeld door Ypsilon vrijwilligers, zelf naasten. Het bestuur bestaat uit naasten dat momenteel ook een deel van de uitvoering voor haar rekening neemt. Het bestuur wordt geadviseerd door de community coördinator die eenzelfde rol vervult voor de Kraaipan en daar ook bewoner is.

De bewoners worden in hun dagelijks leven begeleid door vijf persoonlijk begeleiders van Cordaan waarmee door de Staalman Oase 6 jaar geleden een overeenkomst is gesloten. Dit team is 6 dagen per week tijdens kantooruren aanwezig, uniek voor deze doelgroep in een ambulante setting.

De beroepsbevolking neemt af en de vraag naar zorg neemt toe. Het zorgsysteem is gefragmenteerd en leidt soms tot moeizame samenwerking tussen zorgaanbieders en zorgsectoren. Dit geldt ook voor de ggz. Door de wijze waarop de Staalman Oase is vormgegeven wordt het mogelijk om aan deze relatief zware doelgroep een zo licht mogelijke vorm van zorg te verlenen en vervult daarmee ook een voorbeeldfunctie.

¹ Herstel in de ggz verwijst naar iets anders dan genezing van ziekte alleen. In een herstelproces wordt de persoonlijke balans hervonden na ervaringen van (heftige) psychische ontwrichting. Het gaat om herstel van symptomen, persoonlijk herstel en maatschappelijk herstel waarbij (verloren gewaande) mogelijkheden voor een vervullend leven met of zonder de psychische kwetsbaarheid worden ontdekt.

Beleidsvoornemens

Herstel en activiteiten aanbod voor bewoners en familie/naasten

Werken aan herstel van de bewoners staat hoog in het vaandel van de Staalman Oase. Dit werken aan herstel krijgt invulling in de individuele begeleiding en in het activiteiten aanbod. Bewoners spelen bij de ontwikkeling van activiteiten zelf waar mogelijk een actieve rol. Een greep uit de diverse activiteiten die vaak al eerder zijn gestart en zullen doorlopen in deze beleidsperiode:

- ✓ Vanaf 2024 vindt zo'n twee à drie keer per jaar een zogenaamd Moreel Beraad plaats. Dit is een gesprek waarin de deelnemers gezamenlijk een ethische kwestie bespreken. Zij doen dit gestructureerd, aan de hand van een gespreksmethodiek, en met behulp van een gespreksleider. Aan de hand van een concreet voorbeeld uit de dagelijkse praktijk wordt samen gezocht naar een antwoord op de vraag wat in die specifieke situatie goede zorg c.q. een goede aanpak is. Deelnemers zijn bewoners, familie/naasten en teamleden.
- ✓ Lifestyle speelt een belangrijke rol gespeeld in de Staalman Oase. In 2023 is een start gemaakt met een programma dat in 2024 ook doorloopt. Er vinden bijeenkomsten plaats met onderwerpen als 'De kracht van slaap', 'Vitale start van de dag; ochtendrituelen', 'Vitale afsluiting van de dag; avondrituelen', 'Balans tussen lichaam en geest; uit je hoofd, in je lijf', 'Balans in en door voeding', 'Stress; niet je vijand maar je vriend', 'Overprikkeling; hoe ga je ermee om en hoe kun je het voorkomen?' Passend bij het onderwerp worden (yoga)oefeningen gegeven.
- ✓ Voor zowel voor Staalman bewoners, familie/naasten en teamleden als voor andere belangstellenden organiseert de Kraaipan Oase iedere maand het Psychiatricafé Oost georganiseerd. De belangstelling hiervoor groeit gestaag en het Kraaipan voornemen is dit Psychiatricafé maandelijks te blijven aanbieden.

Vanaf de start biedt de Staalman Oase gedurende het hele jaar een gevarieerd aanbod aan activiteiten voor bewoners, familie/naasten en in voorkomend gevallen ook externen. Het voert te ver om deze allemaal hier op te sommen. Het activiteiten aanbod zal in deze beleidsperiode worden gecontinueerd waarbij het streven is zo vroeg gestuurd mogelijk te werken. Dit kan in de praktijk betekenen dat sommige activiteiten plaats gaan maken voor andere activiteiten.

Herstel & ondersteuning is onderwerp geweest in een GGD Amsterdam onderzoek "Wonen in de wijk met een Ernstige Psychische Aandoening" waarvan de resultaten begin 2024 zijn gepubliceerd. Een aanvullend vervolgonderzoek specifiek naar de meerwaarde van ons concept woonvoorziening in zelfbeheer ligt voor de hand. In 2024 zijn hierover gesprekken gestart met onder meer het Ben Sajeetcentrum en de GGD Amsterdam. Tevens is een begeleidingsgroep in het leven geroepen met een vertegenwoordiging uit de besturen van beide Oases, de community coördinator, de community ondersteuner en de team coördinator van Cordaan.

Herstel leidt er bij sommige bewoners toe dat geen gebruik meer wordt gemaakt van het gemeenschappelijke aanbod dat bestaat uit persoonlijke begeleiding, activiteitenaanbod en gebruik van de gemeenschappelijke ruimte. In dergelijke situaties kan het wenselijk zijn om uit te stromen uit de Staalman Oase. Dit kan alleen als dat ook de wens is van de betreffende bewoner en als de woningcorporatie de bewoner in de gelegenheid stelt om de woning op naam te krijgen als de bewoner in de woning wil blijven wonen en de woningcorporatie hiervoor een vervangende woning ter beschikking stelt. Alternatief kan zijn dat de bewoner een andere woning van de woningcorporatie toegewezen krijgt waardoor de Staalmanwoning kan worden toegewezen aan een bewoner die nog aan het begin van zijn/haar herstel staat. Tot op heden heeft uitstroom zich nog niet voorgedaan. Het streven is om samen met de Kraaipan Oase deze constructie in deze beleidsperiode verder uit te werken.

Bestuur, bedrijfsvoering, continuïteit en kwaliteit

Het streven is altijd geweest te komen tot een bestuur bestaande uit minimaal drie bestuursleden. Ook voor de beleidsperiode staat dit hoog op de agenda. Onder andere uit oogpunt van continuïteit zal in deze beleidsperiode ook een inspanning worden gepleegd om bestuursleden te vervangen door nieuwe bestuursleden, bij voorkeur familieleden van de bewoners. Om daar invulling aan te kunnen geven wordt toegewerkt naar een bestuur op afstand en een relatief lage drempel toe te kunnen treden. Waar nodig wordt gewerkt aan deskundigheidsbevordering van het bestuur.

Sinds 2022 neemt de voorzitter deel aan de beleidsdagen van de Kraaipan Oase die in het voorjaar en in het najaar plaatsvinden. Op deze beleidsdagen bespreken bewoners, familie/naasten en persoonlijk begeleiders de diverse beleidsthema's die van belang zijn voor de Kraaipan Oase en in veel gevallen ook voor de Staalman Oase. Een voorgenomen Staalman beleidsdag in 2023 is gestrand door een gebrek aan animo en thema's. In deze beleidsperiode wordt, via communicatie met de naasten, steeds opnieuw bekeken of een Staalman beleidsdag opportuun is.

Het bestuur wordt ondersteund / (on)gevraagd geadviseerd door een community coördinator (sinds 2022) en een community ondersteuner (vanaf medio 2024). Voor beide functies geldt waar mogelijk iemand met eigen ervaring en in het ideale geval ook een bewoner. Een (gedeeltelijke) invulling in de toekomst door Staalman bewoners is zeker niet denkbeeldig. De community coördinator is een bewoner van de Kraaipan Oase die heel ver is in zijn herstel. Het is een voor woonvoorzieningen in zelfbeheer unieke functie die zich in de loop der jaren heeft ontwikkeld tot een zeer belangrijke en onmisbare functie voor de bewoners, alle andere betrokkenen en in de gemeenschappelijke ruimte. Het wordt bijzonder gewaardeerd dat de gemeente Amsterdam dit jaren geleden al heeft onderkend en deze functie volledig subsidieert. Voor de community ondersteuner ligt het accent meer op beleidsontwikkeling en -uitvoering, organisatorische taken en naastenparticipatie. Deze functie wordt ook gesubsidieerd door de gemeente Amsterdam.

In 2023 is door Staalman bewoners een App voor de eigen bewoners ontwikkeld; een vergelijkbare app is tevens ontwikkeld voor de Kraaipan bewoners. De Staalman website is in september 2024 operationeel; deze is afgeleid van de Kraaipan website.

Samen met de gemeente Amsterdam zal worden gewerkt aan structurele afspraken betreffende de subsidie die de Oases al jaren ontvangen. De inzet daarbij is te komen tot een subsidie waarmee tot een volledig sluitende exploitatie kan worden gekomen. Kraaipan Oase en Staalman Oase werken ook hier nauw samen.

Medewerkers

De Staalman Oase heeft een eigen team persoonlijk begeleiders in dienst van Cordaan t.b.v. de Staalman Oase en/of de Kraaipan Oase. Evenzo de community coördinator en community ondersteuner die door de Oase(s) zijn benoemd. Met behulp van een passend bij- en nascholingsaanbod en supervisie en intervisie wordt gestreefd naar een zo hoog mogelijke kwaliteit van alle medewerkers.

Externe relaties

De Staalman Oase heeft diverse zeer gewaardeerde externe relaties waarmee de samenwerking wordt gekoesterd. Dat zijn onder andere de gemeente Amsterdam, de vergelijkbare woonvoorziening de Kraaipan Oase en de Stichting Wonen Ypsilon Amsterdam en Cordaan. Tot slot met organisaties in Amsterdam Nieuw-West en natuurlijk de al dan niet georganiseerde buurtbewoners.

Realiseren activiteiten, fondswerving en aanvragen ANBI-status

Om de doelstellingen van de Staalman Oase te bereiken is een continue inspanning vereist van bewoners, familie/naasten, persoonlijk begeleiders, vrijwilligers en bestuur. Daarnaast zijn er externe financiers nodig om activiteiten, documentaire en investeringen te financieren; hiertoe wordt ingezet op fondswerving en sponsors. Bij deze partijen wordt in toenemende mate gevraagd naar een ANBI-status, reden waarom in 2024 een aanvraag daartoe zal worden gedaan.

Amsterdam, september 2024